

LBRIS

We know
books

SÁSKA SÓGOR

Imreh Lajos tréfás történetei

második, bővített kiadás

tortoma
KÖNYVKIADÓ

Barót, 2024

ADATKÖZLŐK

- Asztalos Vilmos (70) II. 61.
 Bedő András (62) I. 164, 176, 292, 294. II. 65–69.
 Bedő Árpád (67) I. 162.
 Bedő Imréné (60) II. 70.
 Dancs Pál (64) II. 71.
 Imreh Domokos (69) I. 26, 29, 31–33, 37, 41, 44–45, 62–63, 70–74, 76, 81–82, 85, 88, 91–93, 95, 97–98, 107, 122, 134, 137–138, 147–149, 151, 166–170, 172–175, 177–180, 182–185, 193–195, 199–204, 234. II. 2, 19, 27, 31, 33, 41–42, 49–52.
 Imreh Lajos (ifj. 67) I. 7, 30, 34, 42, 55–58, 87, 96, 102–104, 111, 115, 117–119, 124, 130, 142–143, 146, 165, 170, 197–198, 233, 238. II. 1, 3–18, 20–26, 28–30, 32, 34–40, 43–48, 73.
 Imreh István Pisti (73) I. 114, 163, 293. II. 57–58.
 Költő Béla (66) II. 59–60.
 Költő Károly (54) I. 120, 295. II. 53–56.
 Mihály Dénes (60) I. 158.
 Para Endre (58) II. 64.
 Pilbát József (79) II. 72.
 Sorbán György (67) I. 13.
 Zsunkuj Anikó (88) II. 62–63.

A kiegészítésben levő történetek adatközlőit nem ismerjük, erre való utalás Imreh Lajos kéziratában nem található.

TARTALOM

- A tréfamester és közössége (írta ifj. Imreh Lajos)* 5

I

- Rossz világ volt, pajtás!* 27
Jól váltott az esze! 48
Párosan szép az élet! 55
Gyermekszáj 69
Mindnyájan emberek vagyunk! 72
Na, ezt jól megmondta! 91
Űzi az eszét! 100
Ravasz ember a cigány is! 114

II

1. *Meg én!* 135
 2. *Leánykérés kuruzslással* 136
 3. *Kakukkszó* 138
 4. *No, ez ma!* 139
 5. *Kisebb lett a hegy.* 143
 6. *Fizet majd a lencse!* 144
 7. *Búzakerülőben* 146
 8. *Hí a ló!* 147
 9. *Sáska sógor* 149
 10. *Tűrj szárnyat!* 151
 11. *Jó reggelt, pipa!* 152
 12. *Kampós szemű.* 153
 13. *Még szusszanni se* 154
 14. *Az a pisztaly, Anis!* 156
 15. *A kasza.* 157
 16. *Szekerezés* 158

17.	<i>Hol az ostor?</i>	159
18.	<i>A leány nem gyermek</i>	160
19.	<i>A sétabot</i>	160
20.	<i>A jó barát fizet</i>	161
21.	<i>Kerékfalazás</i>	161
22.	<i>Körtelopás</i>	162
23.	<i>Minden jó, ha jó a vége</i>	164
24.	<i>Töröbúzabontás</i>	166
25.	<i>Azt én nem!</i>	168
26.	<i>Derű a borúban</i>	168
27.	<i>Csizmarendelés</i>	169
28.	<i>Posztóvásárlás</i>	171
29.	<i>De most lát!</i>	173
30.	<i>Disznóölés</i>	173
31.	<i>A samaras szekér</i>	175
32.	<i>Peregnek az orsók</i>	175
33.	<i>A disznóvásár</i>	177
34.	<i>Önbecsapás</i>	179
35.	<i>Kürtő</i>	179
36.	<i>Ugye megmondtam!</i>	183
37.	<i>No, szervusz!</i>	184
38.	<i>A nagy szó</i>	185
39.	<i>Bolondot járat</i>	185
40.	<i>Szántunk!</i>	187
41–72.	<i>Hétköznapiak</i>	188
73.	<i>A küszöb</i>	199
	<i>Kiegészítések</i>	201
	<i>Fejtörők</i>	219
	<i>Találós kérdések</i>	221
	<i>Utószó (írta Vöő Gabriella)</i>	235
	<i>Szójegyzék</i>	259
	<i>Adatközlők</i>	262

I

ROSSZ VILÁG VOLT, PAJTÁS!

1

A régi időkben egyszer azt mondja egyik ember a másiknak:
– Rossz világ van, pajtás! Az embernek ha nincs jó ruhája,
még alkalmazást sem kap!
– Az igaz – mondja a másik –, de ha alkalmazása nincs,
akkor honnan a jó ruha?!

2

Középjátsán egy gyermek kiállott az ajtóba és kiabálni kezdett:
– Jöjjön bé, apám, mert megfőtt a pujszka!
– Mivel esszük, fiam, tejjel-é vagy túróval?
– Avval a nyavalyával, káposztalével! – felelte a gyermek.

3

Megkérdezte egy szegény ember a fogorvostól:
– Doktor úr, van egy rossz fogam, mennyiért csinálja meg?
Az orvos megmondta.
– Jaj, az erősen drága!
– Nem drága, jóember! Aztán még rágni is tud vele!
– Ha olyan sokat fizetek, akkor nem lesz mit rágjak!

Egy asszony beteg lett, doktort hívtak hozzá. Az orvos faggatta:

- Mit evett? Sorolja az ételeket!
 - Semmit, de semmit, doktor úr – válaszolta az asszony.
- A doktor alaposan megvizsgálta a beteg asszonyt:
- Magának ép a tüdeje, mája, szíve, gyomra. Hát miért nem eszik?
 - Azért, mert nincsen mit és nem adnak – volt a válasz.

5

A régi világban, amikor Brázai Zoltánt választották meg országgyűlései képviselőnek, Kőröspatakon azt mondta egy szegény asszony gyermeke:

- Hát anyám, azt ígérték, hogy ha Brázai nyer, egy nap háromszor eszünk! Hát most még egyszer sem eszünk?!

6

Szomorúan sóhajtozott egy koldusasszony:

- Hej, hej! Ha az uram élne, nem kéne hogy kolduljak!
- A férje mivel foglalkozott? – kérdezte tőle valaki.
- Koldulással – válaszolt az asszony.

7

Falunkban emberemlékezet óta a legnagyobb árvíz 1897-ben volt. Felhőszakadásból támadt, alkonyatkor zúdult le a hegyekből a szörnyűség. Olyan hirtelen tört rá a falu felett levő magányos malomra, hogy a tulajdonos, Domokos István a családjával nem

tudott elmenekülni. Először a kőpadra szorultak fel, onnan a hiába, majd a kakasülőre. Ott töltötték az éjszakát. Pitymallatkor a fődél hasadékan kinézett a molnár és meglepődve állapította meg:

- A fenyőt elvitte a víz!

Valójában nem a fenyőt vitte el, hanem a malom tetőzetén fordított egyet. A molnár ezért nem látta a megszokott helyén a fenyőt.

8

Egy csavargó bement a kocsmába, enni- és innivalót kért. Jól evett, jól ivott, s közben a kocsmárossal is beszédbe vegyült. Kérdi egyszer a kocsmárostól:

- Volt-é vagy egyszer olyan vendége, aki evett, ivott s utóján nem fizetett?
- Jaj de hányszor, meg hányszor! – sóhajtott a kocsmáros.
- És mit csinált vele?
- Én bizony kidobtam!
- Akkor hát rajtam es fordítson egyet! – ajánlotta a vendég.

9

Egy ember a vonaton jegy nélkül akart utazni. Menet közben a kalauz kérte a jegyet, de nem volt. Erre leszállíttatta az első állomáson. Az ember felült egy másik kocsiba. Újra jött a kalauz, s kérte a jegyet, de most sem volt, hát ismét lezavarta, de még utána is rúgott. Az ember újra felült egy hátulsó kocsiba. A kalauz megint megfogta, s az ember most már háromszor annyit kapott, mint az előbb. Meg is kérdezte:

- Mondja, meddig fogja magát a vonaton így vitetni?
- Ha a hátsó felem kibírja, a fővárosig! – válaszolta bizakodva az emberünk.

Mátyás király lóháton lovagolt, s találkozott a cigánnyal, aki egy rossz lovon ült. Mondja a kiráy:

– Cseréljünk lovat!

– Gazember, aki megmásolja! – így a cigány.

Erre leszállott a kiráy a lováról, és elcserélte a lovát.

Akkor megkérdezte a cigánytól:

– Mennyiért adod nekem ezt a lovat?

– Száz aranyért!

A kiráy odaadta, s ráadásul a cigány még a saját lovát is visszakarta ingyen.

11

Sok gyermeke volt a szegény embernek. Egyszer azt mondja a feleségének:

– Elmegyek ki az erdőre, hátha az Isten rendelne valamit a gyermekeknek.

Ki is ment, kapott egy sánta nyulat, hazavitte.

– No feleség, ezt a nyulat készítsd meg a gyermekeknek.

– Én jobbnak látnám – tanácsolta az asszony –, ha bévinnéd a városba, eladnád s kenyeret vennél.

Úgy is tett, bevitte a városba. Mindjárt meg is kérdezte egy úr:

– Hogy a nyúl?

– Két forint – mondta a szegény ember.

Rögtön ki is fizette, és megkérte, hogy vigye ebbe és ebbe az utcába a lakására, s adja oda a feleségének. Az ember alig lépett néhányat, egy másik úriember kérte a nyulat. Az ember újra eladta, de vinni csak egy valahová vihette, úgy döntött,

hogy a második vevőhöz. Az első hazament délben, s kérdezte a feleségétől:

– Hol van a nyúl?

– Én nem láttam semmiféle nyulat – válaszolt az asszony.

Az úriember nem sokat teketóriázott, beperelte a szegény embert. Be is idézték csakhamar a járásbíróra. Az ajtó előtt szomorkodott, s várta, hogy mikor hívják be. Arra jött egy ügyvéd, kérdezte tőle:

– Maga miért búsul?

– Azért, mert a múltkor egy nyulat két helyre adtam el, de csak egyik helyre vihettem. Az első beperelt a nyúl áráért, s nem tudom, mi lesz velem!

– Semmi – nyugtatta az ügyvéd. – Én öt forintért megátítom, hogy mit csináljon. Magától akármit kérdeznek, csak füttyentsen mindenre.

Alig pár perc múlva kiáltották:

– Jöjjön be!

Be is megy. Azt kérdezte a járásbíró:

– Hogy hívják?

A szegény ember egyet füttyentett.

– Hová való?

Arra is füttyentett.

– Beismeri, hogy ezt az embert becsapta? – faggatta tovább az egyre türelmetlenebb bíró.

Arra is csak füttyentés volt a válasz. Erre megállapította a járásbíró:

– Bolond, dobják ki!

Az ügyvéd a kulcslyukon hallgatta. Ahogy a szegény embert kidobták, rögtön ott termett:

– No ugye jól megtanítottam! Hol az öt forintom?

A szegény ember egyet füttyentett neki is, s azzal továbbment.

Egy legény és egy leány erősen szerették egymást, de a szülők nem akartak beleegyezni, hogy egymáséi legyenek. Ezért megegyeztek a fiatalok, hogy öngyilkosok lesznek. El is ment a legény a patikába, s olyan orvosságot kért, amitől biztosan meghalnak. A patikus adott is, de altatót, és belé hajtót is tett, s egy üvegben átadta a legénynek, s az élettől könnyű megváltást kívánt. A legényt a leány a falu végén egy lakatlan házban várta. Elbúcsúztak egymástól, még egyszer összecsókolóztak. A legény elővette az üveget, egyet jót ivott belőle. Átadta a leánynak, aki megitta a maradékot. Összeölelkezve a földre estek és elaludtak. Este, amikor sötétedni kezdett, a leány felébredt, költögetni kezdte a legényt is:

– Kelj fel hé, mert a másvilág sem jobb, mint ez, szarral bémázolt az is!

A legény is felkelt, látta a hajtó hatását. Szomorúan hazamentek.

13

Egyszer régen a víz, a szél és a becsület útra kelt. Ki erre, ki arra. Elváláskor hagykoztak egymásnak:

– Ha reám szükségetek lesz – mondta a víz –, az aljban keressetek, ott megtaláltok!

A szél is megszólalt:

– Ha szükségetek lesz rám, fent, a legmagasabb hegyekben keressetek, ott megtaláltok!

Végül hagyatkozott a becsület is:

– Én is eltávozom, s ha szükségetek lesz rám, ne keressetek, mert úgysem találtok meg!

14

Elment a legény leánykérőbe egy házhoz, ahol három leány volt. Este, vacsora után mondta az apa:

– No ecsémuram, három leányom van. A legnagyobb kap hozományba száz aranyat és tíz köbölféle földet. A második kap kétszáz aranyat és húsz köbölféle földet. Van egy harmadik, egy púpos. Azzal adok négyszáz aranyat és negyven köbölféle földet. Mit szól hozzá?

– Nincsen olyan leánya, akinek két púpja van? – kérdezte némi töprengés után a legény.

15

Terhes volt a gazdasszony, már a szülési fájdalmak jelentkeztek egyik este. Kikiáltott a szolgáljának:

– János, szaladj hamar a bábaasszonyért!

– Én bizony nem! Várjon reggelig! – hangzott a válasz.

16

Két ember napszámban volt egy gazdánál. Mikor leültek, nagyon sok ételt megettek. A gazda meg volt ijedve, hogy mindenéből kifogy, ha ez így megy tovább. Mondta a napszámoknak, igyanak már vizet is. Azt remélte, hogy majd nem fér beléjük több étel. A biztatásra mindkét szolgál jól ivott a vízből, az egyik meg is szólalt:

– A Jóisten áldja meg gazduramat, mert most még fér egy kicsi belénk!

Volt a gazdának egy nagyétkű szolgálja, megevett egyszerre egy nagy tál ételt. Egyszer aztán mondja a gazda evés közben:

- Jancsi hé, hagyjál helyet a víznek is!
- Ver az magának, gazduram! – válaszolt a szolgálja.

18

Bemegy egy ember a fiával a kocsmába. Éhesek voltak, tojást kértek rántva. El is készítette a kocsmárosné. Mikor hozzáláttak, azt mondja a fiú:

- Ni apám, ebbe csürke van belesütve!
- Hallgass te – intette az apja –, mert ha a kocsmáros meglátja, azt es kifizetteti velünk!

19

Egy szegény ember kölcsön pénzt kért egy fősvénytől. Amikor a kölcsönt vissza akarta adni, kérdezte:

- Mennyi kamatot fizessek a pénzért?
- Kilenc százalékot.

Sokallta a szegény ember:

- Hogy képes olyan sokat követelni? Nem fél az Istentől, még megveri?
- Az ugyan nem – nyugtatta meg a fősvény –, mert ha lefelé talál nézni, a kilencet úgyis hatosnak nézi!

20

Egy szegény ember más vidékre ment vásárba, de egy nappal hamarabb talált érkezni, mint ahogy a vásár elkezdődött.

Bement akkor a vendéglőbe egy barátjával, illogatni kezdtek. Még muzsikás is került oda. Mulattak keményen, a cigány pedig húzta. Biztatta az embert:

- Húzzad, mert egy marhára való adok!

Erre a cigány még jobban húzta. Virradatkor kérdezte a cigány az embertől:

- Hol van, uram, amit ígért?

Az ember elővett a zsebéből egy kolompot:

- Nesze, itt van!

– Az éppen magára való! – mondta szomorúan, s odébbállt.

21

Udvarhelyen a baromvásáron tehenet vett egy szegény ember a gazdától. Az árát becsületesen kifizette, s utána hívta áldomást inni. Be is mentek egy kocsmába. A tehenet megkötték az udvaron. Kérdi egyszer a szegény ember:

- Van-e valami hibája a tehennek?

– Van biz annak, mert nagyon rúgós. Feleségem sánta lett miatta – vallotta be a gazdag ember.

- Hát aztán eddig miért nem mondta nekem?

– Azért, mert minket már eleget rúgott. Rúgja immár magát es!

– Az semmi, hogy rúg, csak egyéb baj ne legyen vele – fordította a szót a szegény ember.

- Hogyne volna baj, ha rúgós?

– Az nem baj, mert annak van egy jó orvossága – állította a vevő.

- Ugyan bizony mi lenne? – kérdezte a gazdag ember.

– Én a vásárt nem bánom, csak most segéljen nekem, orvosoljam meg a tehenet, hogy aztán nálam ne rúgjon!

- És mit segítsék?

– Könnyű az egész! Kimegyünk a tehenhez, s a hasa alatt bal kézzel a vételárat háromszor átadja, s akkor velem szemben a tehenrúgás megszűnik – közölte a szegény ember.

Úgy is lett. Kimentek a tehen mellé, az eladó egyik felől, a vevő a másik felől. Az eladó kivette a zsebéből a pénzt és bal kézzel átnyújtotta a tehen hasa alatt. A vevő a pénzt átvette és zsebre vágta:

– Köszönöm a segítséget! Engem már nem rúg meg a tehene. Vigye haza, hogy rúgja tovább kendteket. S azzal a szegény ember megemelte kalapját és hazaballagott.

22

Egy szegény ember fuvarozásra szegődött: egy úriembert kellett a szomszéd vármegyébe elvinni. Elindultak, de alig mentek egy órát, azt mondta a szegény ember:

– Instálom az urat, itt egy kevés hegy van, legyen szíves a szekéren taszítani, mert a csitkók tanulatlanok és nem bírják ki a szekeret.

Az úr leszállott és a szekeret taszította addig, amíg a hegyen kimentek. Ott rögtön mondta a szekeres:

– Itt fogjon az úr a szekéren, nehogy a csitkókat leüsse!

Az úr azt is megtette. Mikor a lejtőn beértek, újra hegy következett.

– Itt még segéljen, instálom – kérte a fuvaros –, mert újra hegy van.

Ott is segített a szekeret taszítani, de rögtön megint lejtő következett. Ismét könyörögni kezdett a szekeres:

– Itt még fogjon az úr, hogy baj ne legyen!

Erre már elfogyott a türelme az úrnak, mérgesen kérdezte:

– Hallja, barátom! Hát én mikor ülök szekérre?

– Mikor etetünk! – válaszolta a fuvaros.

23

Egy úriember szekeret fogadott, hogy vigye be Sepsiszentgyörgyről Brassóba ötszáz lejért. Mikor Brassóba beérkeztek, míg a szekeres a lovakkal bajlódott, az úr megszökött. A fuvaros erősen megharagudott:

– Ha ezt így tudom, még ezer lejért sem hoztam volna bé! – dohogta magában.

24

Egy hajcsár két szamarat hajtott az úton. Jön velük szembe egy úr, a szamarak kitérték előle. Azt mondta erre az úr a hajcsárnak:

– Milyen tisztességtudó szamarai vannak magának, barátom!

– Hát nem tudja az úr, hogy az okosabb engedni szokott?!

25

Beállít egy szegény ember Teheneshez, az ügyvédhez:

– Adjon Isten jó napot, tekintetes Ökrös úr!

– Hát maga nem tudja, hogy én Tehenes vagyok?! – figyelmeztette haragosan az ügyvéd.

– Tudtam, hogy valami marhaféle, de ökör-e vagy tehen, biz én elfelejtém – mentegetőzött az ember.

26

A gazda az istállóba érkezik:

– János, hány darab marha is van most az istállóban?

– Most gazduram, eggyel több.

Azt mondja a gazda:

– Hej János szolgám, ha sokáig tart ez a hőség, minden barom elpusztul!

– Csak a nagyságos urat tartsa meg a Jóisten! – hangzott a vigasztalás.

28

Ment az országúton egy szegény ember két ökrrel, találkozott egy úrral. Megszólította az úr:

– Hallja, barátom, maga nem jól fogta az ökröket, mert mind a kettő szélről van!

– Álljon az úr közből, akkor ott es lesz egy! – felelte a szegény ember.

29

Bíróság elé idézték a székelyt. A személyi adatok bejegyzésekor megkérdezte a bíró:

– Hol dolgozott kend?

– Én az állatok közt, s most es ott vagyok – felelte a székely.

30

Az egyik gazda hosszú cserefákkal érkezett haza az erdőről. Az ökrök előtt a gazda, a szekér után a szolga. Ū. F. gyermekei a kapu előtt az úton hancúroztak, egymást lökdösték. Így történt meg, hogy G. beesett a hátsó kerék alá. A gyermek lábán átdöccent a kerék, de az meg sem nyikkant. Utána felugrott és továbbszaladt. A szolga észrevette, s rémülten mondta:

– Úgy, nyald meg anyádat, miért mentél oda?

A gazda nem figyelt fel. Otthon a szekeret leürítették, vacsorához ültek. A szolga csak akkor számolt be a történetekről. A gazda nyomban elszalasztotta, mondja meg: ha baj van, minden költséget áll. Éppen az asztalnál ültek, lehettek úgy tízen felül. Az apa megeresztette vastag hangján:

– Melyik vót, mi?

Eligazodni nem lehetett, mert mindegyik gyermek a másakra kente, hogy ez volt, az volt, a harmadik volt.

– Hadd el, ecsém! – nyugtatta az apa a szolgát. – Ne milyen jól tudnak enni! Ezekben még a menkő sem tesz kárt! Tiszteltetem a gazdádát!

31

Egy székely valamilyen ügyben a bíróságra ment. A bíró ajtaját zárva találta, mégis döngetni kezdett.

– Hallja, maga állat! – szólt ki mérgesen a bíró. – Nem látja, hogy be van zárva? Magát semmi sem választja el egy számártól!

– Engem nem, csak ez az ajtó!

32

A gróf hajtóvadászatot rendezett, s hajtani meghívott néhány székelyt is. Két hajtó így beszélgetett:

– Remélem, lesz ma valami nagy vadunk.

– Hogyne, hiszen itt van a gróf úr es! – vette biztosra a másik.

33

A gróf úrfi kísétált lóháton a mezőre. A keskeny ösvényen előtte eregált a székely.